

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frs., $\frac{1}{2}$ an 9 frs., $\frac{1}{4}$ an 4 frs. 50 cm.
Fiecare apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un șir garmond:
odată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și de fie care publicațiune timbru de 30 cr.
Totu ce privește fiecă să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blași.

Foe bisericescă-politică.

Anul IV.

Blași 20 Ianuarie 1894.

Numărul 3

Voea episcopatului.

Episcopatul bisericii catolice din Ungaria a grăit.

Voea i-a pătrunsu deja în toate colturile țerei.

Preoțimea noastră încă are la mână pastorală comună a episcopatului.

Și pe cându aceste șire voru fi cetite, poporul nostru credincios încă va fi ajunsu la cunoșcerea cuprinsului pastorală prin graiul preoților săi.

Nu credem, să fie omu în patria noastră, care să nu priceapă importanța supremă, ce o are în împrejurările de față pastorală comună a episcopatului.

O pașire colectivă așa de energică față de puterea publică din stat n'a mai făcutu episcopatul Ungariei nici odată.

Episcopii espunându doctrinele catolice, declară fățiș războiu pe viață și pe mörte guvernului, care nu numai atentază la libertatea conștiinței catolice, ci și la bazele, pe cari se ridică statul.

Este deci neapăratu de lipsă, ca toți să pëtrundă spiritul pastorală episcopesc și să se nisuescă a-i câștiga valöre în mijlocul poporului.

Ce cuprinde pastorală?

Ea espune mai întâiu pericolele, ce voru urma pentru credința catolică și pentru libertatea de conștiință a cetățenilor catolici din introducerea legilor bisericesci proiectate de guvern.

Arată, că proiectul despre recepțiunea jidovilor nesocotesce unu sacra-

mentu, celu dintăiu sacramentu, sacramentulu botezulu, ducându astfel societatea la descresținare.

Arată, că prin proiectulu despre dreptul matrimonialu se răpesc dreptul bisericii de a judeca singură în afacerile de căsătorie, și se despoe familia creștină de bazele ei religioase-etice.

În urma acestora episcopii spunu cu totă gravitatea oficiului lor pastoralu, că deși au mersu cu concesiunile până la marginile extreme, ce le erau date, în sfârșitu s'au vedutu siliți a pași împotriva planurilor guvernului, „cari sunt vătămătoare și periculoase pentru dogmele noastre, pentru libertatea conștiinței noastre, pentru esercițiulu liberu alu religiunii noastre și pentru interesele binepricëpute ale societății“.

Etă cum se exprimă înșiși episcopii:

„După ce încercările luptei noastre de apărare, pe lângă toate concesiunile făcute, au rămasu fără rezultat; după ce nu ne-a succesu, să abatemu dela sfinta noastră biserică și dela credincioșii nostri acele vătămări grele, ér dela patria noastră acele atacuri vehemente, de o potrivă periculoase pentru națiune și stat, cari se află ascunse în dispozițiunile amintite mai sus: noi, pe cari Dumneđu Spiritulu Sfintu ne-a pus, să gubernăm bisericele incredințate grijii noastre, amu pus la o parte ori ce considerațiune omenescă, și credincioșii datorinței noastre de episcopi amu recunoscutu de normă a lucrării noastre numai legile preasfinte ale lui Dumneđu, și

astfelu în conștiința deplină a responsabilității noastre între aceste vătămări și pericole, cu dreptul, celu avemu dela Dumneđu, cu credință neînfrântă către Sfinta Maică Biserică, cu iubiregata spre ori ce jertfe către sufletele vöstre nemuritoare, cu credință neclătită către Regele nostru apostolicu, cu zelul înflăcăratu pentru bunăstarea, mărirea și gloria scumpei noastre patrii, — pe lângă stima și ascultarea prescriasă de legea lui Dumneđu față cu puterea civilă, — în sfârșitu ne ridicăm pe față vocea noastră de păstori în contra dispozițiilor înșirate mai sus, cari sunt vătămătoare și periculoase pentru dogmele noastre, pentru libertatea conștiinței noastre, pentru esercițiulu liberu alu religiunii noastre și pentru interesele binepricëpute ale societății.“

Glasulu apostolicu alu episcopatului de siguru va afla resunetulu cuvenitu în inimile clerului și ale poporului.

Luptă mai dreptă nu s'a purtat încă împotriva unu guvern, ce și-a uitatu de adevărata sa misiune. Și lupta inaugurată de episcopi de siguru nu va fi lipsită de isbândă.

Pastorală comună a episcopatului nu arată numai pericolele, ce se ascundu pentru credincioșii în planurile guvernului, și nu se îndestulesce numai cu o declarare de războiu.

Ea arată și calea, pe care trebuie să fie combătute acele proiecte, ca din ele să nu se alégă legi.

Feuilleton.

Vesmintele de iernă în viitoriu.

Înainte de asta cu ani de zile într'o foe germană beletristică am fostu vedutu o ilustrațiune pe câtu de nimerită, pe atâtu și de glumită.

Anutimparile erau înfățișate prin vestimente, unele mai subțirele, altele subțiri de totă, și érași aitele grosuțe, gröse, și mai gröse, și celealalte grade de grosime până la forte gröse, decumva și alte grade mai sunt.

Și vestimentele nu erau numai ele de ele. Trupulu îmbrăcatu în ele era unu trup svelt în florea bărbăției, cu mersu falnicu, trăsături frumoșe în față și ochi ageri ca de vultur.

Așa îi era ținuta în vestimentele de primăvară, vară și toamnă până la unu locu. Dar târziu în toamnă, cându toamna e spre capetu, și ierna în pragu, mersulu din falnicu se făcuse grăbitu, trupulu din încinsu și oblu ajunsese sgulitu, ér haïnele se schimbaseră în haïne gröse de iernă.

Dar încă ierna să-lu fi vedutu! Învălitu în haina-i grösă de iernă, abia mai pu-

teal deosebi, dacă e figură de omu. Nici chiaru lulăua-i, din carea mai înainte cu tignă sorbia la fumă, nu mai era pe afară, și norii de fumă rămași în urmă-i te făceau să crești, că ai de a face cu vre-o locomotivă pusă în mișcare de aburi.

Dar frigulu merge înainte crescându, și cu frigulu deodată se îngroșă și haina. Se îngroșă într'atata, până ce în urmă, cându omulu cu haina în mersu-i se opresce, samenă a casă, și crepătură, pe unde se înalță fumulu, pe nesimțite se schimbă în hornu.

Ilustrațiunea acésta adese îmi vine în minte, și dela sine înțelesu, că mai adese îmi vine ierna, cându néua scărțae, cându lemnele părăe.

Din figurile de iernă cea din urmă îmi place mai multu. În vremuri de acestea friguroșe mai bine ședü într'o chilie călduroșă, decâtu să umbli prin frigulu de afară gheșos și piscătoriu.

Mai zilele trecute vedându pe unu prietinu învălitu din tălpi până în creșetu în mantaua-i lungă, ilustrațiunea amintită îmi veni de nou în minte. Și de astă dată gându după gându începă să mi-se înșire prin capu-mi și altfelu obositu, fără să mai tii în stare a mă desbăra de ele.

Înainte ochiloru vedeam felu de felu de haïne gröse, ér gându-mi cerca, să afe haïne în adevëru potrivite pentru iernă, haïne destulu de gröse, ce în contra frigului să-ți fie scutu îndestulitoriu, dar la mersu și la lucru să nu te îngreuneze.

Și de ce să nu se potă? Pututu-s'au și alte lucruri cu multu mai grele.

Cu unu cojocu păcurărescu poți să dormi și afară, în patu de néua scărțitoare. Nu am cercatü, s'o facü, și potu nu am cercatü numai fiindcă n'am cojocu. Dar așa se spune.

Nu vă șilescü, să o credeți, și încă și mai puținu vă îndemn, să o faceți, dar despre putința de a se face vestimente, cari să scutescă deplinu în contra frigului și potu nici în lucru să nu te împedece din cale afară, eü din parte-mi nici o clipită nu mai staü la îndoelă.

Dar să vă spunu, cum s'a înșiratü gându după gându în capu-mi.

Haïnele de vară sunt menite, să ne ocrotescă trupulu împotriva arșitei sóreli de vară, pe cându haïnele de iernă sunt făcute, să opréscă trecerea căldurei din trup la obiectele din juru. Da, haïnele de iernă au destinațiunea, să ne feréscă de răcire

Căile aceste sunt: *mărturisirea francă a credinței catolice între toate împrejurările, și adunări de protestă.*

Etă mijlocele, de cari trebuie să ne folosim. Preoțimea noastră, când în postul Sfințelor Pasci se va aduna la sinódele îndatinat protopopesi, să ducă cu sine și câțiva bărbați de frunte laici din fiecă care comună. În sinóde apoi să se desbată proiectele guvernului, și la protocol să se ridice protestul unanim. Protocolul să fie apoi scris de toți cei ce au fost de față.

Dacă protestele aceste se vor face în țara înțregă, Coróna se va convinge, că i-au mințit consiliarii săi, când au afirmat, că țara dorește introducerea reformelor plănute de dînsul, și atunci și de va succede guvernului a dobândi pentru proiectele sale o majoritate ore care în parlament, Coróna, răzimată pe dorința comună a cetățenilor, va denega sancțiunea sa dela acele proiecte.

Noi Românii să ne aducem aminte pururea, că proiectele bisericesci ale guvernului atentă nu numai la credința noastră ci și la naționalitatea noastră, și că apărându-ne credința ne apărăm și nemulul.

Să urmăm deci *vócea episcopatului* pentru a scăpa patria de o mare nefericire, credința părinților nostri de pângărire, era limba și nemulul nostru de perire.

O statistică interesantă. — În zilele acestea ne așune la mână fasciculul IV din revista teologică magiară „*Hittudományi Folyóirat*” de pe anul 1892.

Pe paginile din urmă ală numitului fascicul aflăm însemnate numele acelor, cari și-au achitat costul abonamentului pe anul 1892. Aceștia sunt cu toții 684 la număr. Dintre acestia 684 aflăm — spre cea mai mare surprindere a noastră — 273 preoți români.

Surprinderea ne-a fost foarte mare,

fiind că de atâtea ori am auditu dicându-se, că preoțimea noastră, după ce iese din seminariu, nu se mai ocupă de științele teologice. Statistica de mai sus este desmintirea cea mai clasică. Pe când din clerul bisericii romano-catolice, a cărei credincioși numără vre-o 7 milioane de suflete, se abonează abia 411 preoți la o fée teologică *magiară*, pe atunci din clerul bisericii *române* greco-catolice, a cărei credincioși sunt cam un milion, sunt abonați 273 preoți.

Este deci lipsită de ori ce temei acuzarea, ce se face clerului nostru, că nu ar părtini literatura bisericescă.

Noi ne bucurăm de acest zel, — numai întrebăm: n'ar fi ore bine, ca clerul nostru să prisosescă din zelul acesta pentru literatura noastră bisericescă redactată în limba *română*? N'au magiarilor cine să le sustină foile?

Răspunsul, ce ni-l'ar da mulți dintre cei cu musca pe căciulă, îl șcim. Nu voim să-l'ascultăm. Dacă însă nu se va îmbunătăți părtinirea literaturii noastre bisericesci române, atunci vom publica cu numele pe prenumeranții foilor magiare, ca să șcie Ordinariatele, cum se observă anumite circulare de cea mai mare însemnatate.

Sfințenia „cuvintului dat”. — Cu ocaziunea ultimelor alegeri dietale unui deputat și-au dat cuvintul, că vor vota în contra a ori ce proiect, prin care se vatăm drepturile bisericii catolice.

Acum că proiectele bisericesci ale guvernului stau pe masa parlamentului, promisiunile acestea au devenit actuale. Două foi guvernamentale însă au propus teoria, că deputații nu sunt dator a-și ține cuvintul dat, deoarece l-au dat ca persoane publice, ca deputați, ér nu ca ómeni privați.

Față de interpretările acestea partidul liberal la propunerea contelui Ștefanu Károlyi a decis a enunța, că în politică tocmai așa este de sfințit și de obligatoru cuvintul dat ca și în viața privată.

Faptul, că aducerea unei asemenea decisiuni s'a veditu necesară, arată mai bine

stările publice dela noi. Faptul acesta arată, că *minciuna* este baza întregii vieți publice de stat, de vreme ce unu partid a găsit de lipsă a protesta în contra ei. Dacă n'ar fi așa, protestarea n'ar avé sens. Cine se escusă, se acuză.

Interesant e, că ministrul-presidentu a întăritu vorbirea și concepțiunea contelui Károlyi despre sfințenia cuvintului dat, cu toate că numai înainte de asta cu câteva săptămâni a făcutu o *promisiune* solemnă deputațiunii orașului Blășiu, și la adecă „și-a frintu sfințenia cuvintului dat”.

Proiectul de lege despre dreptul matrimonial.

(Continuare.)

Capitolul VI.

Despărțirea de pat și de masă.

§. 127. În casuri de acelea, când căsătoria se pôte desface după legile actuale, soții pot să cêră în locu de divorțu despărțirea de pat și de masă.

Câtă vreme tribunalul n'a adus sentență în acestu proces, actorul își pôte schimba acțiunea de despărțire în acțiune de divorț.

§. 128. §§. 96—109, 112—115, 118—120 și 123—126 trebuie aplicați potrivit la despărțirea de pat și de masă.

În privința raporturilor de dreptu de proprietate despărțirea de pat și de masă e egală cu divorțul.

§. 129. Soții despărțiți în modu legalu de pat și de masă pot să se împreune ori și când.

Din momentul împreunării soților încetă consecențele de dreptu ale despărțirii de pat și de masă.

§. 130. Dacă soții nu s'au împreunatu érá, și despărțirea de pat și de masă a duratu doi ani computați dela intrarea în vigore a sentenței, în casul acesta fiecare dintre soți pôte cere, ca judele să schimbe sentența privitoare la despărțirea de pat și de masă în sentență de divorț.

Capitolul VII.

Căsătoriile închiate în străinătate și căsătorii străini.

§. 131. Legalitatea căsătoriilor închiate în străinătate e a se judeca în privința etății și capacității de acțiun pentru

opriindu în sine căldura éșită din trup, și dacă totuși vorbim de haîne căldurose, vorbim numai în înțelesul de opritoare de căldură, ér nu de dátătoare de căldură.

Bun cuptoriu avem noi în trupul nostru. Căldura lui ne ține, căldura lui ne dá viață. Când cuptoriul acesta va fi încetat să ne mai încăldescă, zădarnică va fi căldura altor cuptore ori câtu de măestrite.

Cuptoriul din lăuntru nostru se hrănasce cu mâncările și beuturile, ce dînicu înghițim, și cu aerul, ce neîncetat inspirăm pe a lui samă. Căldura, ce ne-o dá, e de 37° C. Căldura preste ori sub 37° C. e sému de bóla.

După socota făcută de *Helmholtz* căldura, ce dînicu se produce în trupul unu omu de 82 chilogrami, ar ajunge să încăldescă până la ferber 27 litre de apă réci ca ghéta. Din căldura acésta 2.6% încăldescu mâncările și beuturile ajunse în stomac, 2.6% încăldescu aerul suptu în plămâni, partea cea mai mare însă se folosesc la evaporarea apei cuprinse în mâncări și beuturi ori beute de-a dreptul ca apă, ori ese din trup și încăldescu aerul și celelalte corpuri din jurul nostru.

După *Danilewsky* căldura produsă într'o zi, decumva totă dar totă ar rămâne în trup în lăuntru, ar fi în stare, să ridice căldura trupului până la 60° C. Și în mai puțin de 2 zile, în 41 de ore, temperatura tru-

pului ar ajunge la 100° C, va să dică la ferbintela, unde apa ferbe clocotind.

Decumva vaporii de apă nu pot să se străcure prin pele afară, căldura, ce ar fi luat vaporii în sine, rămâne în trup și ridică temperatura trupului preste 37° C, și bóla e gata. E lipsă dară, ca vaporii să se pótă străcura prin pele în tignă. Și mai totu așa de lipsă e, ca nici vesmintele să nu împedeze evaporarea.

Căldură multă, foarte multă căldură se străcură din trup cu vaporii de apă, ce esu prin pele, dar evaporarea e de lipsă, neapérat de lipsă. Însă pe lângă căldura intrată în vaporii multă căldură mai perde trupul și prin neîncetatele imprumuturi, ce le dá la vecinele haîne, la aer și la celelalte obiecte, ce viu în atingere cu trupul.

Haînele de iernă așa trebuie făcute, să țină căldura cu îndereticie între trup și ele. Lacomile de căldură de locu nu-su bune, și totu asemenea de rele sunt și celea ce risipescu, celea ce în grabă dau mai departe căldura primită dela trup.

Noi locuitorii țerilor, unde verile nu sunt preste măsură căldurose, și iernile încă nu sunt din samă afară frigurose, în aer de 15 până în 20° C ne simțim mai bine. În aer de acesta putem sta și cu vesminte mai ușurele. Pôte unde aerul de 15 până în 20°C nu sôrbe cu atâta lacomie la căldura, ce se revarsă din trupul nostru.

Aerul mai rece e mai lăcomos, și în a lui lacomie arăta căldură își absorbé, de încep să tremuri, și une ori tremuri ca vérga. Și ca să nu tremuri, îmbraci și o haînă mai grósă, și dacă frigul nu e mare, simți, că tremurul încetă, și neasemenat mai bine te simți îndată.

Când aerul e mai rece de 15° C, și vrei să te simți bine, vrei să ai tigna de lipsă, faci foc, să se încăldescă în chilie, ori preste haîna mai subțire îmbraci haîne mai de iernă.

Cercatu-le-am pe amîndoué, cercat'am, să-mi facu tignă la lucru une ori prin câteva lemne aruncate în sobă, altă dată érá cu vre-unu paltonu de iernă. Cercat'am și am aflatu, că fie căru paltonu îi corespunde o anumită căldură, și că atâta tignă își face paltonul ca și focul, ce-i corespunde.

Am cercat mai departe, să-mi dau samă și pentru ce? Am cercat și nu-mi vine a crede, să nu-mi fi dat bine de samă. Focul încăldescu aerul, și ridicându-l preste 15°C, aerul nu mai sôrbe cu atâta lacomie din căldura trupului ajunsă până la haîna subțire și răspândită prin ea. Și dacă de-asupra haînei subțiri mai îmbraci și o altă haînă, căldura dela haîna subțirie trece spre haîna mai grósă și încăldescu aerul cuprinsu în ea.

Și dacă haîna din afară nu risipesce cu ușurință căldura, ce îi vine dela trup, haînele din lăuntru mai subțirele și aerul dintre haîne

fiecare dintre soți după legile patriei sale, în alte privințe însă după legile patriei ambilor soți, dacă cumva acestea nu ordineză aplicarea unei alte legi, sau dacă legea actuală nu dispune altfel.

§. 132. Dacă un supus ungar de sex bărbătesc se căsătorește cu o persoană de sex femeesc din altă țară în străinătate ori aici, legalitatea acestei căsătorii, afară de etatea și capacitatea de acțiune a femeii, se va judeca după legile ungurești.

§. 133. Supuși unguri, dacă închie chiar și în străinătate o căsătorie, sunt datorți a observa §§-ii 18—31 și §. 147 al legii de față.

§. 134. La căsătoriile închiate în străinătate §§-ii 15, 16 și 17 ai acestei legi trebuie aplicati și asupra străinilor.

În altele dispozițiile §-ului 131 sunt normative și pentru căsătoria închiată în străinătate a soților străini (§ 51).

§. 135. Pentru un minor străin, care posedă în străinătate locuință în regulă, dar care nu e în stare a-și procura învoirea părintescă ori a tutorului, necesară după legile patriei sale la închierea căsătoriei, în cazul acesta oficiul tutorial indigen nu merge un curator și după ascultarea acestuia din urmă acela dă încuviințarea pentru închierea căsătoriei.

§. 136. Legalitatea căsătoriei e a se judeca în privința formalităților după legile în vigoare ale căsătoriei (§ 46 c.).

Căsătoria unui sudit ungar închiată în străinătate trebuie publicată și în țară (§ 30.).

§. 137. În procesele de despărțenie ale supușilor ungari numai sentința tribunalelor de aici e valabilă.

§. 138. Dacă înainte de obținerea dreptului de cetățenie ungar se ivesc astfel de fapte, cari după drepturile de mai înainte ale soților constituie un motiv pentru despărțire de pat și de masă, tribunalul de aici poate disolva căsătoria, dacă aceste fapte și după legile actuale servesc ca motiv de despărțenie.

§. 139. În procesele matrimoniale ale străinilor tribunalele indigene numai atunci pot procedea, dacă în acel stat, al cărui supus sunt soții, în procesele matrimoniale ale supușilor acestui stat au valoare și sentințele tribunalelor străine.

§. 140. Persoana de sex feminin, care în timpul nemijlocit înainte de închierea căsătoriei sale pe teritoriu magiar cu un străin a fost supusă ungară, poate intenta procesul de nulitate în contra bărba-

tului și la tribunalul indigen, dacă după închierea căsătoriei nu a urmat bărbatului în străinătate.

Dacă un bărbat, care e sudit ungar, după sevârșirea unei fapte, ce servește ca motiv de despărțenie, a devenit supusul altui stat, soția sa însă nu l-a urmat în străinătate, femeia sa poate să intenteze procesul de despărțenie în contra lui la tribunalul indigen.

§. 141. În casu cându căsătorii străini petrecu în țară, tribunalele indigene pot aplica dispozițiile §§-lor 124—126 și atunci, dacă procesul de divorț nu cade în sfera jurisdicțiunii lor.

§. 142. În privința căsătoriei acelor străini, a căror indigenitate nu se poate stabili, în toate acele cazuri, în cari după lege ar fi normative legile patriei lor, trebuie să se aplice legile locului, în care trăiesc.

§. 143. Dispozițiile privitoare la raporturile de drept matrimonial ale contractelor de stat sunt normative și atunci, dacă acelea se abat de la dispozițiile legii actuale.

(Va urma.)

Revista bisericească.

Roma.

Se anunță din capitala lumii creștine, că Sfinția Sa Leon XIII în 28 a c. va primi o numără de deputați a catolicilor italieni. Cu ocaziunea această Sfinția Sa în vorbirea, ce o va rosti, se va ocupa și de turburările din Sicilia condamnându mișcările revoluționare.

Diarul „Fanfulla“ din Roma aduce scirea, că ministrul-președinte Crispi ar fi vizitat pe cardinalul secretariu de stat Rampolla, cu care a conferit timp de trei ore. Se presupune, că dl Crispi a apelat la intervenirea clerului pentru liniștirea spiritelor agitate și nemulțămite cu stările actuale din regatul italian.

Celesio, cardinalul arhiepiscop din Palermo, în zilele trecute a conferit cu dictatorul și comisariul regesc generalul Morra asigurându-l, că preoțimea din archidieceza de Palermo va sprigini nimeni auctorităților publice întru pacificarea populației. Cardinalul Ce-

pot să stea la același grad de căldură, ce îl aveau mai înainte, cându căpetau căldura dela cuptoriu.

Astfelu e, decumva căldura e mai puținică! În casuri de acestea ușor e, să o suplinese cu un palton bunisor de lână.

Dar odatăce în măsură mai puținică se poate suplini, trebuie să fie modru de a suplini și călduri mai marișore. Da, trebuie să fie chipu de a face halne, ce să-ți scutescă trupul și împotriva unui frig mai ager, halne, în cari să poți da față până și cu gerurile noastre cele mai mari, geruri une ori cumplite de mari.

Credă a fi mersu din tréptă în tréptă fără săritură, fără greșu. Îmi place a crede, că cele dișe voru fi de ajunsu, să risipescă ori ce indoeli despre puțința astorfelu de halne. Atăta am vrutu și nimic mai multu.

Cei ce voru fi așteptatu, ca în șirele mele să afe descrierea astui soiu de halne, voru fi siliți să trecă prin o desamăgire cruntă.

Îmi este cu neputință, să mă amestec în daraveri croitorești, păpușărești, mănșeresti și cine mai scie câte de toate. Din toate aceste mai departe am dus-o în arta cusătoriei, și chiar și aicia, afară de nisce începuturi forte dar forte modeste, alte succese nu pot să număr.

Cându se voru fi aflatu halne-cuptoriu, cum am pute să le dicem, nu vom mai

ave lipsă de focu. Nu vom mai ave lipsă cu atât mai virtosu, că până atunci de bună samă voru fi pătrunsu și până la noi cuptorele cu electricitate.

Tômnă târziu, cându frigul se face mai simțitoriu, vom îmbrăca halne-cuptoriu, apoi poftescă și fie câtu de frig, poftescă și înghețe ca tunulu.

Greutatea cea mai mare, ce se întimpină la facerea astor felu de halne, e că materiile de până acuma nu păstrează căldura cu destulă îndărătnicie, și dacă le faci din materii prea grôse ori din prea multe păruri, te mișci cu greu în ele și nu poți ave tignă la lucru. De altă parte păruri prea multe împedecă evaporarea apei din trup și pot să fie isvoru de multe bóle.

Cine va afla materii, ce să țină căldura neasemănată mai bine ca cele de până acuma, și cu toate acestea să nu fie nici grôse nici grele, își va face numele vestit și pe lângă renume va face și parale, cum poate până acuma nici cu o invențiune nu s'au mai făcutu.

Eu, pentru că l-am atras luarea aminte, dela fiitoriu inventatoru nu ceru decât vre-o câteva rinduri de halne-cuptoriu. Îmi va ajunge mângăierea, să știu, că am fostu poate cel dintăiu, care cu péna-mi am datu indemn, să se facă unu progresu atât de mare și unu atât de mare bine omeniu.

lesio mai târziu a fostu chemat la Roma, să raporteze Sfinției Sale despre situațiunea din Sicilia.

Revista politică.

Afaceri interne.

Întregă opiniunea publică o ocupă sorțea proiectelor de legi politice-bisericesci ale guvernului și descompunerea partidului guvernamental. Până acum au eșit din partid prest 20 deputați, și se așteptă, că voru mai ieși. Causa, pentru care acești deputați au părăsit partidul guvernamental, este ținuta guvernului și a partidului în afacerile bisericesci, precum și prepotința clicii Tisza, a cărei jug deputații cu convingeri proprii nu-lu mai pot suferi. Se așteptă, că să repășescă din partidul guvernamental toți preoții catolici, cari ca deputați au spriginit până acum guvernul liberal, precum și cei 80—90 deputați, cari au dat reversale. După repășirile acestea abia va mai dispune guvernul de o majoritate parlamentară, și în ce privesce reușirea cu proiectele bisericesci, este avizat numai la grația opoziției. Se speră, că opoziția nu va lăsa să trecă ocaziunea binevenită spre a răsturna partidul guvernamental.

În ședința din 15 a c. a clubului guvernamental Károlyi István dice, că după ce două foi guvernamentale discutându asupra reversalelor date de unu deputat susțin, că ținerea cuvintului dat nu ar fi obligator, și nu au fostu desaprobat de guvern ori de vre-unu membru al partidului liberal, dînsulu nu împărtășeșe vederile acestor foi și din contră declară serbătoresce, că guvernul și partidul liberal nu poate nega obligațiunea de a ține cu sfințenie cuvintul dat. După acestea și dl Wekerle își exprimă convingerea, că cei ce au făcutu publice promisiuni, trebuie să le implinescă necondiționat, éra celu ce ar lucra contra acestor promisiuni, este obligat a-și aduce motivele înaintea alegătorilor și să se înțelege cu ei în privința acesta. La propunerea dlui Wekerle s'a adus concluziunea, că celu ce voeșe a lua poziție sa cu cuvintul sa în scris în contra proiectelor politice-bisericesci, să repășescă din partid. Cei ce rămân în partid, sunt datorți a nu lucra nici în scris, nici cu cuvintul și nici cu votulu în contra partidului. Excepțiune se face în privința acesta numai cu deputații, cari sunt preoți. De altcum afară de unulu numai Silviu Rezey mai e încă acolo dintre preoți. Cine ar pute spune, de ce?

Mare a fostu consternarea între guvernamental, cându aușiră, că în urma hotărării acesteia fostulu ministru-președinte c. Szápáry Gyula și c. Andrássy Sándor au ieșit din partidul guvernamental.

Francia.

Anarchistulu Vaillant este condamnat la morțe. Deputații socialisti au adresat președintelui Carnot o scrisore, prin care ceru agrățiarea lui Vaillant.

Cunoscutulu conducătoru al catolicilor francesi, contele de Mun, la ul-

timele alegerii a cădută din cauză, că și monarhiștii au votat pentru candidatul republican radical. Devenind acum vacant mandatul de deputat în cercul Morlaix, conservativii l'au candidat pe contele de Mun cu program republican-conservativ.

Congresul regnicolară al catolicilor din Ungaria.

Congresul acesta convocat pe 16 a. c. în Budapesta a fost imposant. La 20,000 catolici, episcopi și preoți, magnați, deputați, orașeni și țerani, s'au adunat din toate părțile Ungariei, pentru ca să-și manifeste credința catolică față cu atacurile, cari se îndreptă asupra ei. Și manifestarea aceasta a fost imposantă, așa de imposantă, câtă — s'au cutremurat porțile Iadului. Întrăgă presa jidano-liberală a fost consternată la vederea acestei manifestațiuni mărețe și energice.

Înainte de ameli s'a sevărșit chemarea întru ajutorii a Spiritului sfânt în biserica universităților, érá după ameli la 4 ore s'a ținut adunarea în reduta orașenescă. Numai la 6000 de persoane a putut cuprinde reduta. Celalalți au trebuit să rămână afară în jurul zidirii.

Adunarea a fost cuprinsă de însuflețirea aceea sfântă și măreță, carea o pôte împărtăși omenilor numai religionea creștină catolică. Însuflețirea aceasta își făcea un orî ca asemenea unui orcan și totuși nu trecea nici odată marginile demnității impunătoare, cu care se însoțese însuflețirea creștină curată.

Îndată la început, când s'au sosit primatele, ca să deschidă ședința, aclamările însuflețite păreau a nu se mai sfârși. Cuprinsulă cuvintării de deschidere a fost următorul:

Congresul este primul congres catolic regnicolară; în trecut catolicii nu au avut lipsă, să țină congrese pentru apărarea religiei sale, fiindă aceasta domnitore până la 1848; în urma evenimentelor dela 1848 toate religiunile recepte s'au declarat egală îndreptățite; schimbându-se relațiunile politice din trecut, catolicii nu ceru nici privilegiul, nici drepturile avute în trecut, nici drepturi nouă, ci numai libertatea concasă confesiunilor recepte prin §. 4 art. de lege XXVI din 1790/1, unde cu privire la protestanți se dice, că în urmarea liberului exercițiu al religiunii, ce compete evangelicilor de orî ce rang și condițiune, nimeni nu se pôte constringe sub nici un titlu și sub nici o pedepsă la acte contrare religiunii lui; nu pretindă catolicii mai mari drepturi, decât cari s'au dat protestanților în 1790/1, și cari le au ei și acum de a dispune liber de afacerile spirituale, culturale și materiale ale bisericii lor. Apoi arată, că statul trebuie să lucre în armonie cu biserica pentru binele poporului. Catolicii din Ungaria au fost foarte toleranți în lupta îndelungată, ce decurge între biserică și între puterea statului, care se totu estinde; în ceea ce privește însă credința și moralitatea, nu pot ceda nimica nimenui, că principiile de credință și morală ale bisericii catolice sunt statorite de Dumnezeu și ca atari adevărate și nemutabile. „Pentru aceea ce avem temporală, trecătoare, cedăm bucuros, ne oferim regelui nostru pămintesc și patriei averea, inima, viața, dară sufletul nu ni-l putem da, fiindcă acesta este al Regelui nostru ceresc, al Dumneșului nostru, al patriei noastre ceresci, al eternității.

După cuvintarea de deschidere a primatului a salutat congresul prin cuvinte căldurose și însuflețite președintele Eszterházy Miklós Móríz

S'au fost trimis telegrame omagiale Pontificelui și Regelui.

Acum sosiră răspunsurile. Regele a răspuns: *Omagiul și salutarea plină de încredere exprinată de Eminența Ta pe cale telegrafică în numele marelui congres catolică adunat în Budapesta le-am primită cu bucurie și le răspund cu mulțăminta mea sinceră.* Ne spus de însuflețite au fost aclamările, cu cari au întimpinat cei de față răspunsul regesc. Totu așa de mare a fost însuflețirea și la cetirea răspunsului, care l'a trimis Sfinția Sa prin cardinalul secretariu Rampolla.

Apoi s'au urmat executarea celorlalte puncte ale programului. Anume a vorbit canonicul Póda din Sopron despre *biserica catolică accentuând, că suntem obligați a asculta mai multă de Dumnezeu și de biserica lui decât de omeni.* — *Despre datorințele catolicilor* a vorbit canonicul Rainer din Strigouă dicend, că nu este de ajuns a duce o viață privată religioasă, ci trebuie să ne mărturisim credința și înafară. Pentru aceea datorința părinților este a-și crește pruncii în religionea catolică, a-i trimite la școle catolice și a griji de viața lor religioasă. Fiesce care să promoveze după putință reuniunile cu caracter catolic, să participe la alegerile comunale, municipale și parlamentare votând numai pentru bărbați catolici apți și sinceri. Pretinde abrogarea art. de lege 53 din 1868 și revocarea ordinațiunii faimose a ministrului Csáky referitoare la înmatricularea pruncilor născuți din căsătoriile mestecate. În fine combate libertatea de cult proiectată de guvern. În sensul acesta a prezentat și un proiect de rezoluțiune, care a fost primită cu unanimitate. — În *ceștiunea autonomiei* a vorbit și prezentat un proiect de rezoluțiune avocatul din Pesta Haydin Károly. — Cu privire la *instrucțiunea și educațiunea catolică* br. conte Zichy János jun. a recomandat înființarea de asile de copii, susținerea de școle populare, de școle medii și de academii cu caracter catolic. — *Despre căsătorie* a vorbit avocatul din Pojon Otocska Károly arătând, că căsătoria este sacrament, și pentru aceea legislațiunea cu privire la ea compete numai bisericii. Și în ceștiunea aceasta s'au primită cu unanimitate rezoluțiunea prezentată. Rezoluțiunile toate sunt atât în privința forme cât și în a cuprinsului pline de demnitate energetică, nu vatămă pe alții, ci pretind cu energie ceea ce se cuvine după drept catolicilor din Ungaria.

Ședința s'au închiată cu aceea, că arhiepiscopul Császka a împărtășit adunării binecuvintarea trimisă de Sfinția Sa. Întrăgă adunarea s'au aruncat în genunchi și așa a primită binecuvintarea vicariului lui Christos.

Correspondențe.

Din arhiepiscopă la începutul anului.

Stimate Domnule Redactor!

Conform promisiunii de a urmări pașu de pașu purtarea perfidă a „Gazetei față cu s. noastră biserică unită, vină a raporta éráși următoarele:

I. „Gazeta Transilvaniei“ în numărul din urmă al anului 1893 st. v. se ocupă de afacerea congruel preoțimii unite. Ca de obicei „Gazeta“ éráși scrie numai din unghie, fără de nici o cunoștință de cauză, și condusă numai de ura față cu biserica noastră. Se exprimă adecă astfel: *„La timpul său am arătat, cât de gravă este ceștiunea dotațiunii preoțimii române unite, așa cum a fost ea pusă de către episcopatul catolică“.* „La timpul său însă „Gazeta“ ca și acum n'a putut arăta nici *„cum a fost pusă ceștiunea dotațiunii preoțimii române unite de către episcopatul catolică“*, nici cum ar fi dorit „Ga-

zeta“ să fie pusă. Acesta din simpla cauză, că ceștiunea acesta nici astăzi încă n'a ieșit din stadiul unor pourparleruri. „Gazeta“ însă cu teologul din cotele sale, când e vorba de biserica română unită, vede totu ce nu mai vedă alți botezați.

Mai departe „Gazeta“ după datina-și copilărescă se citează ea pe sine și apoi dice: *„Etă ce voim noi să scim: ce fac și ce întreprind episcopii nostri uniți pentru apărarea naționalității române și a bisericii naționale române față cu unelirile catolicismului unguresc?“* Lucru de mirat. Când în urma amestecului incompetent al guvernului unguresc fură delăturați dela gimnaziul românesc din Brașov profesori abili din pricina simțimentelor românesci, „Gazeta“ nu a dis: *„Etă ce voim noi să scim: ce face și ce întreprinde Consistoriul din Sibiu pentru apărarea naționalității române și a bisericii naționale române față cu unelirile guvernului?“* Și „Gazeta“ totuși crede, că clerul și poporul unit este așa de stupid, cât să nu vadă „unelirile“ „Gazetei“ în contra bisericii unite! Apoi ce drept are o fœ schismatică din crescută până în tâlpi ca „Gazeta“ a pune episcopatul nostru întrebări? Când ceștiunea dotațiunii preoților nostri va ajunge în adevăr *„în un stadiu forte înaintat“*, și va fi vorba de frângerea pâinii, atunci cel puțin ce atinge arhiepiscopă, putem să dicem, că ceștiunea va fi deslegată cu concursul clerului și al poporului credincios. Schismatica „Gazeta“ însă nu are de a face cu totă ceștiunea nimic.

„Gazeta“ pôte că s'ar năduși, dacă vorbind de biserica noastră n'ar folosi lozincele *„absolutismă“*, *„iesuitismă“* și alte câte și mai câte *„isme“*, prin cari își arată sârăcia cugătării. De aceea de cuvintul *„absolutismă“* n'a abdis nici în articolul din ceștiune. La *„isme“* acestea îi dicem „Gazetei“, că în biserica unită nu domnesce și nu va domni nici *„absolutismul“*, nici simonia constituțională de sus până jos, ci domnesce și va domni legea. Ce însemnă domnirea legii, o fœ zăpăcită ca „Gazeta“ nu e în stare să pricepă.

II. În numărul de Duminecă din 2 Ian. st. v. 1894 întâlnim următoarea sentință: *„Cu multă plăcere amintim aci lupta demnă și hotărâtă, pe carea arhierii bisericii române gr. or. au desfășurat-o în ședința dela 29 Mai a camerei magnaților, când se discuta asupra proiectului de lege pentru salarisarea învățătorilor.“* De câte ori a *„desfășurat“* o atare luptă neuitatul Mitropolit Vancea în *„camera magnaților“*! Și „Gazeta“ de când a ajuns fœ schismatică, nu *„cu multă plăcere“* o amintia, ci cam așa, cum dice latinul, *„laudat remisse“*. Si „Gazeta“ totuși așteptă, că clerul și poporul unit să-și dea banii pe ea! „Telegraful Roman“ ne e un contrariu franc și decherat. De aceea trebuie stimat. „Gazeta“ însă astăzi ne este un inamic fățărît, un fariseu modern. La ea se nimeresce dicala: *„Feresce-mă, Domne, de prietini, că de dușmani mă știu eu păzi!“*

Tt.

Colecta pentru gimnaziul din Blăși.

Suma din nr. 2 . . . fl. 2489.42

Aur. Florian capelan mil.

În Saraievo a colectat dela:

Vinc. Visoia căpitan fl. 5.—

Nic. Jumanca căpitan fl. 5.—

Dr. Iustină Colbasi me-

dică milit. . . fl. 25.— *

Ciriacă Băcilă căpitanu fl. 5.—
 Nicolai Fizezanu cape- lanu milit. fl. 5.—
 Ilie Nedelcu căpitanu fl. 10.—
 Dr. Epifaniu Grama- tovicz medicu milit. fl. 5.—
 Ignatie C. d. Iacobiell maioru fl. 5.—
 Iacob Bucea cap. pens. fl. 2.—
 Isidor Socoleanu conci- pistu de finante fl. 2.—
 Virgiliu Hominca pract. fl. —.50
 Aureliu Florianu cape- lanu milit. fl. 25.—
 N. N. fl. 2.—
 I. Cheverezanu locot. fl. 3.50
 Dionisiu Florianu cap. fl. 5.— *
 Ioan Germanu cap. fl. 3.— fl. 108.—
 Dr. Octavianu Rusu adv. Sibiu fl. 50.—
 Dr. Aur. Brote directorul bancii Transilvania in Sibiu a colectatu dela:
 Banca gen. de asiguratiune „Tran- silvania“ fl. 40.—
 Dr. A. Brote directoru fl. 10.— fl. 50.—
 Basilu Rațu vicariulu Făgă- rașului a colectatu dela:
 Basilu Rațu vicariu fl. 57.—
 Dr. Popp protomedicu fl. 5.—
 Dr. Nicolai Motocu fl. 10.—
 Zinca Romanu fl. 20.—
 Alexandru Pocol fl. 3.—
 Dr. Ioan Șenchea fl. 2.—
 Ioan Cinte fl. 1.—
 Aronu Dopartandă fl. 1.—
 Nicolae Cosgaria fl. 5.—
 Const. Habianu jun. fl. 1.—
 Demetriu Chișereanu fl. 20.—
 Ioan Scurtu fl. 2.—
 Ioan Turcu fl. 2.—
 Daniele Gaba fl. 2.—
 Ioan Gimbeșanu fl. 2.— fl. 133.—
 A mai colectatu Basilu Rațu vicariulu Făgărașului din co- muna Ileni dela:
 Gavrilă Cornea parochu fl. 5.—
 Familiile foste boernale:
 Barbu, Cornea, Corșatea
 Metea, Milea și Pirdă fl. 10.—
 Georgiu Lie invătat. fl. —.50
 Ioan Tomos Pirdă fl. —.30
 Samoile Metea fl. —.20 fl. 16.—
 Ștefanu Cacoveanu A.-Iulia fl. 5.—
 Ioan Popițu parochu gr. cat. in Bendorf a colectatu dela:
 Ioan Popițu fl. —.30
 Nicolaus Szász notariu fl. —.70 fl. 1.—
 Georgiu Trăilă parochu gr. cat. in Timișoara a colectatu dela:
 Georgiu Trăilă fl. 20.—
 I. Vulcanu preotu pens. fl. 10.—
 Nicol. Cosariu ases. la sedr. orf. fl. 3.—
 Ioan Istiniu preotu fl. 1.—
 Dr. Petru Tigle adv. fl. 2.—
 Dudusca Sandru fl. 6.—
 Emilia Moga fl. 1.— fl. 43.—
 Teofiu Gerasimu preotu in Deagu a colectatu dela:
 Teofilu Gerasimu fl. 5.—
 Szöcs János fl. —.50
 Aur. Gerasimu stud. fl. —.50 fl. 6.—
 Dr. Emanuilu Doctor medicu in Viena a colectatu dela:
 Dr. Emanuilu Doctor fl. 10.—
 Illies Nicolai fl. 2.—
 Pantilie Ioan fl. 5.—
 Dr. Cuparescu fl. 5.—
 Ioan Hiriscau fl. 5.— fl. 27.—
 Gregoriu Serbu parochu in Teușu a colectatu dela:
 Gregoriu Serbu fl. 5.—
 Gregoriu Popu fl. 2.—
 Ștefanu Beleanu fl. 1.—
 Fostocu Gligoru fl. 1.—
 Iacobu Belanu fl. —.20
 Bretoiu Ioan fl. 1.—
 Popa Iacobu fl. 1.—
 Ioan Giortea fl. —.50
 Ceteanu Ioan fl. —.50
 Vasilie Oțelu fl. 1.—

Demetriu Marcu fl. —.50
 Ion Dancsa fl. —.50
 Lucaci Traianu fl. —.50
 Maria Crișanu n. Popa fl. 1.—
 Corneliu Crișanu fl. —.50
 M. Ștefanu Crișanu fl. —.30
 Ștefanu Crișanu fl. —.20
 Virg. Severu Crișanu fl. —.20
 Glaudia Crișanu fl. —.20
 Febronia Rațu n. Popa fl. 1.—
 Todoru Belanu fl. —.50
 Crișanu Vasilie fl. —.50
 Sebastianu Popa fl. —.50
 Pavelu Radu fl. 1.—
 Ioan Pintea fl. —.50
 Maria Popa n. Domșa fl. —.50
 Sebastianu Selăgeanu fl. 1.—
 Ștefanu Bretoiu fl. 1.—
 Simionu Radu fl. —.50
 Saveta Rațu fl. 1.—
 Zsomoleanu Ioan fl. —.50
 Petru Popa fl. 1.—
 Crișanu Avramu fl. —.50
 Gîrbia Dominka fl. —.60
 Crișanu Ilie fl. 1.—
 Iacobu Lazarul l. Leontea fl. —.50
 Bretoiu Iacobu fl. —.60
 Oțelu Constantinu fl. —.40
 Boca Iacobu fl. 1.—
 Mateica Todoru fl. 1.—
 Giurgiu Eliu fl. —.50
 Barbă Alimpiu fl. 1.—
 Biserica rom. gr. cat. Teușu fl. 10.— fl. 43.70

Totu in Teușu a colectatu și Efremu Rațu propriet. dela:
 Efremu Rațu fl. 10.—
 Ștefanu Crișanu fl. 5.—
 Achimu Rațu fl. 1.—
 Pavelu Poppu fl. 1.—
 Ștefanu Belanu fl. 1.—
 Iacobu Popa fl. 1.—
 Gligoru Belanu fl. 1.—
 Iacobu Lucaci fl. 1.—
 Ioan Becicherechi fl. 2.—
 Ștefanu Rațu fl. 1.—
 Maria Rațu veduva fl. 1.—
 Popa Darie fl. 1.—
 Lucaci Iacobu l. Ioan fl. —.50
 Ioan Sava din Cetea fl. 1.—
 Rațu Iacobu fl. 1.—
 Lucaci Ioan fl. 1.—
 Gavrilă Rațu fl. 2.—
 Efremu Crișanu fl. —.50
 Munteanu Ioan fl. —.50
 Ioan Duna fl. 1.—
 Simionu Munteanu fl. 1.—
 Emiliu Suciu fl. —.50
 Demetriu Marcu fl. 1.—
 Todoru Lucaci fl. —.50
 Iacobu Teușanu fl. 1.—
 Ioan Costea fl. 1.—
 Georgiu Stană fl. 1.—
 Vasilie Rațu fl. 2.—
 Cozma Popa fl. 1.—
 Gregoriu Munteanu fl. 2.—
 Georgiu Munteanu fl. 1.—
 Ioan Teușanu fl. 2.—
 Zaharie Lucaci fl. 1.—
 Vasilie Lucaci fl. 1.—
 Nicolai Bretoiu fl. 1.—
 Moldovanu Ioan fl. 1.—
 Popa Mihăilă fl. —.50
 Iacobu Bălanu fl. —.50
 George Munteanu fl. 1.—
 Popa Ștefanu fl. 1.—
 Repede Vasilie fl. —.50
 Iacobu Popa fl. 1.—
 Trițanu Poanta fl. —.50
 I. Munteanu l. Achimu fl. 1.—
 Ioan Popu fl. —.40
 Alempiu Barbă și Tra- ianu Barbă fl. 1.—
 D. Gaboru fl. 1.—
 Iulianu Popu fl. 1.—
 Lazaru Todoru fl. —.50
 Loginu Crișanu fl. —.50
 Munteanu Ioan a Măru fl. —.50
 Augustinu Fauru fl. —.50
 Ioan Radu fl. —.50
 Fondulu grănițerescu din Teușu fl. 100.— fl. 163.90

Basilu Vasu parochu gr. cat. in Arpașulu inf. a colect. dela:
 Poporul gr. cat. din Arpașulu inf. fl. 3.24
 Basilu Vasu fl. 1.—
 Ioan Șerbu primariu fl. —.50
 Leonu Vasu invătat. fl. —.50 fl. 5.24
 In comuna Tăuni s'a colec- tatu dela:
 Alexandru Pătruța fl. 1.—
 Teofilu Bentia fl. —.50
 Ioan Migia parau fl. —.25
 Vasilie Gărlența fl. —.25
 Alexa Tarnu fl. —.25
 Toderu Tutela fl. —.25
 Vasilie Păculea Sandu fl. —.25
 Vasilica Pușca Nutu fl. —.25
 Ioan Busoiu fl. —.25
 Isailu Gărlența fl. —.25
 Arionu Gligoru fl. —.25
 Ignatiu Pușcă fl. —.25
 Ioan Mihailu Lodernău fl. —.25
 Ioan Păculea cristicu fl. —.50
 Ioan Șurtea fl. —.20
 Nistoru Tutela invat. fl. —.50
 Ioan Trifu fl. 1.— fl. 6.45
 Alimpiu Costea preotu in Sântămărie fl. 2.—
 Dr. Vasiliu Hossu prof. in Blasiu fl. 50.—
 Suma fl. 3199.71

Noutăți.

Daru de anul nou părintelui Dr. Lu- caoiu. Domnișorele române au prezentat luptătorului național Dr. Lucaci, care pe- trece încă in Budapesta, unu framosu daru: potiru, discu, linguriță și cuțitașu de aur și o teva de argintu, de lipsă la celebrarea sfintei Liturgii. Pe piedestatul potirului este gravată deviza tinerimii române: „To- tulă pentru națiune.” La daru au contri- butit 550 domnișore române din Ardălu și Ungaria. Darul l'a prezentat o comisiune a tinerimii academice in frunte cu dl. Maniu.

Pentru plătitorii de dare. Este sciutu, cumcă după darea de pământ și darea de casă după chirie se prescrie 30%, și după darea de casă după clasă 40% ca contri- buțiune suplimentară după venitul generalu. In sensul §-luf 13 art. de lege XLVI ex 1883 însă din contribuțiunea acésta suntă a se sub- trage 10% ale intereselor, ce le plătescu respectivii contribuenti după împrumuturi in- tabulate. Pentru acésti scopu contribuenti, cari au astfelu de datorii, trebe să-și așternă in fiesce care anu din 1—31 Ianuariu st. n. fasiunile despre acestea la primăria comunală, căci mai târziu nu se primescu. Cej ce nu-și potă așterne fasiunile până la acéstu terminu in urma vre-unui împedămintu, pe lângă o suplică, in care să se documenteze, cumcă respectivii intru adevăru au fostă împedăcați intru așternerea fasiunilor, își potă așterne fa- siunile până in 15 Februariu, mai târziu însă nu. Eră cej ce ieau împrumuturi pe lângă intabulare după expirarea terminulu susu amintitu. In terminu de 30 de zile dela in- tabularea împrumutulu așternendu-și fasiunea potă cere rectificarea contribuțiunii suple- mentare. Proprietarii de pământ și de case, avându de plătitu și alte imposite și greu- tăți comunale, se facă atenți asupra acéstu favoru, pentru ca să se folosescă de elu.

Balulu reuniunii femellor române din Blasiu va fi in 27 Ianuariu in sala dela „Hotel Univers”. Biletele de intrare 1 fl. 50 cr. de persoană și 3 fl. de familie. Venitul este destinatu in favorulu reuniunii.

Procesu de presă contra diarului „Ma- gyar Allam”. Procurorul supremu din Pesta a intentat acéstu diaru procesu pentru unu articulu, in care răspundendu la unele foj jidano-liberale, ce amenințau cu demonstra- ționu contra congresulu catolicu, a scrisu, că dacă jidovii inscenază demonstraționu, și „M. Allam” va recomanda creștinilor, să demustre in totă țara in contra Jidoviloru.

Dionisiu și Sibilele.

Scena din timpurile Cesarilor de Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

„Trebuie că a intrat în grădina aceea,” își dișe. Cuprindându cu mintea numai acum neobișnuită încremenire, ce l'a cuprins la vederea lui, se aruncă la pământ, și ochii i-se țintiră fără de voce asupra templului. Dar trebui să și-l închiadă, ca să nu vadă fără numai supraomnescul chip, ce era acum așa de aproape de ochii inimii lui, pe cum a fost de aproape mai înainte de ochii trupului lui. Elu putu să privească încă odată statura înaltă, măfestosă și venerabilă cu fața atât de nobilă, amabilă, blândă — și totuși atât de înspăimântătoare. Coloroa obrazului îi era de un alb trandafiriu extraordinar, pelița gingașe și califelată, ér buclele naturale lungi, brune deschise, și cădea în valuri bogate pe grumazi și pe umeri. Vesmintul lui era roșiu, și preste mijloc era încins cu un brâu. Capul i-a fost necoperit. Era un bărbat în flora vieții, de o perfecțiune și frumusețe, ce surprindea, — însuși chipul sănătății, a maturității bărbătesci.

„Cu adevărat!” dișe Paulu tare și mirându-se, că numai acum ajunge la acest gând. „Dacă trăese încă un al doilea Adam, apoi acesta e! Adevărata perfecțiune în toate părțile, cari constituesc trupul omnesc, numai la omul cel dintâi din rai s'a găsit.” Și numai acum își mai aduse aminte, că acela, pe care l'a vădit, părea cam obosit, cam palid, întocmai ca un om, ce n'a dormit nopți de-a rândul, ori pe care-l mistue o suferință.

Sorele se înălța tot mai sus, tot mai sus, și a pătruns cu rațele sale ardătoare chiar și în întunecoasă vale a lui Iosafat, și Paulu era încă tot în acel loc meditându mereu și chemându-și în memorie acea față, în care a cetit un ce neexplicabil, care a avut un farmec atât de puternic asupra spiritului lui.

O lume nouă s'a deschis în afundimea inimii lui. Ea i-se părea de tot altfel ca cea esternă, în care se cuprindea și trupul lui. Gânduri ne mai gândite treceau prin sufletul lui. Se simțea parcă îmbetată de o beaură, din care n'a mai gustat până aci. Și ce n'a vădit el în acei ochi! Lucruri contrare, divergente se uniau într'înși. Elu simțea, că acel om n'a ris nici odată, — ba pôte nici nu putea rîde, — și seriozitatea lui era totuși mai farmecătoare decât cel mai famecător zimbet. Acei ochi, din cari se vîrsa o mare de iubire, de bunătate, de prietinie, vorbeau totodată de o durere vie, cătu Paulu se întreba, că ore numai spre a suferi s'a născut acest om, durerea este menirea ființei lui?

Pe când medita așa, se mai făcea consciu de o impresiune. Din acei ochi se mai cetia și o hotărîre firmă, o putere nemărginită, o voință, ce pôte totu, ce voește. Iubire, fire înspăimntătoare, putere, — așa analiza Paulu privirea acelor ochi, ce a străbătut sufletul lui și i-a creat în inimă o nouă viață.

„Ce om!” repeți elu érăși ridicându-se în sfârșit și aruncându încă o privire preste înălțimile stropite de lumina sorelui, și i-se părea, că un alt om e cel ce s'a ridicat, căci orele și minutele, ce le-a petrecut

pe muntele maslinilor, s'a făcut într'un zid, care îi despărția viața trecută de cea de acum.

„Trebuie să întreb, că cine este el,” cugeta. „Deși simțesc, că nu este om pe lume, care să pôte spune ceva despre el, — ar fi o necinstire chiar și numai a vorbi despre el cu un om de rând. Ce ar și pôte să înțelegă un om despre el? Nu se înalță el ca și cerul preste omeni — ca și un Dumnezeu?” grăi în acel moment un glăs în inima lui.

„Este el un om ori un Dumnezeu?” se întreba el, fără ca să și pôte răspunde. „E un om, dar cu chip supraomnesc, cu chip dumnezeesc. — Pôte e chiar un Dumnezeu, — dar om și Dumnezeu deodată, asta nu se pôte. Voi consulta pe Dionisiul meu,” continuă el. „O prietinul meu, că n'a fost și tu cu mine în acest loc și timp!”

Așa grăia Paulu la pōla muntelui maslinilor, când zări în apropierea sa pe un tinăr frumos cu bucle blonde.

„Spune-mi, domnule,” îi dișe acesta, „n'ai vădit cumva pe învățătorul mergend pe muntele maslinilor?”

„Pe învățătorul?” repeți Paulu cu mirare privind în fața prietinosă și blândă a întrebătorului. „Mi-se pare, că am vădit pe acela, despre care vorbești tu.”

„Aici,” continuă tinărul, „îi place învățătorului, să se roge. Elu vine aci în totă noptea, și numai dimineața se întorțe în oraș. Dar spune-mi, unde diși, că l'ai vădit?”

Paulu arătă spre grădină.

„Pôte se afla în Getsimani,” dișe tinărul. „Îți mulțimesc, nobilul meu domn. Aci voi aștepta pe învățătorul.”

„Dar spune-mi, — cum îl chemă?” întreba Paulu, și dorința chinătoare érăși i-se ivi în suflet. De astadată totuși scia, de unde porcede ea. Simțea, că îndată ce va cunoște pe acest om și numele lui, s'ar lega de el pentru totdeauna. Simțea, că dacă acel om ar avé o durere, ori ar avé să sufere, elu, Paulu, și-ar lua partea din durerea și suferința lui întocmai ca un prietin din a prietinului și încă într'un chip și mai intim și mai tainic. În acel moment își aduse aminte de liniștea sa blândă și de umilința sa, când și-a dedicat viața Dumnezeului lui Dionisiu și s'a hotărît să mântue viața unui selav. Acele sentimente i-se treziră în suflet.

„Nu scii?” întreba tinărul zimbînd. „Dar și-se vede de pe vesminte, că ești străin, că vii din Roma, — iertă! — Numele lui e Isus, care se numește și Christos.”

„Adevărul adevărilor!” strigă Paulu plin de uimire. „Elu a venit! Dionisiu și sibilele au grăit adevărul! — Acesta e primul nume din Acrostichon. — Dar pe tine, frumos tinăr, cum te chemă?”

„Pe mine?” Și întrebatul roși de umilință și nevinovăție. „Eu nu sunt vrednic de nici un nume, eu nu sunt nimica în asemnare cu el, — dar mă chemă Ioan. Acest nume e mult prea bun pentru mine, — este un alt Ioan, cel mare, cel sfint între omeni, Ioan Botezătorul, înțeleg pe profetul, pe trimisul lui Dumnezeu, care acum e robul tetrarchului.”

„Despre acesta am auzit deja,” dișe Paulu. „Dar spune-mi, pentru ce l'a aruncat Irod în prinsore? — Pe mâne sunt chemat și eu la un ospet mare la el.”

„Pentru că Botezătorul îl muștră, că ține pe muera fratelui său.”

Se despărțiră. Paulu s'a întors la locuința sa din apropierea cetății Antonia. Mai târziu voia să mediteze asupra cuvintelor celui drăgălaș tinăr, care a numit pe Ioan Botezătorul mare și sfint între omeni. Ce deschilnire să fie între acești doi? Elementul supraomnesc, dumnezeirea, ce a cetit-o în fața lui Isus. Acesta nu este om, este Dumnezeu. Să se fie intrupat Dumnezeu? Așa să fie? Să se pôte acesta?

XXXIV.

În sara zilei următoare era o mare serbare în palatul tetrarchului. Palatul era pe muntele Sionului, vechea cetate a lui David. Jur împrejur era încunjurat de cele mai frumoase clădiri ale orașului, căci cele mai bogate familii judee și-au așezat aci locașurile sale splendide și comode. Toți, căți aveau o influență ore care după nascere ori după oficiul, ce-lu avea, au primit invitați la serbarea nasterii principelui. Erau invitați atât Romani cât și Evrei.

Între cei invitați era și cel mai înalt oficial roman al țerei, Pontiu Pilat, care ocupa acum de mulți ani acest post, dar nu trăia în cele mai bune relații cu tetrarchul din Galilea. Irod auzind, că unul dintre cei mai vitezi ostași ai Romei, tinărul general Paulu Emiliu Lepid, petrece de câteva zile în Ierusalim, i-a trimis o invitare specială. Asemenea a mai invitat pe călătorul și marele geograf Strabo, precum și pe alți bărbați distinși. Un cor de muzicanti își dădea totă silința, ca să transpună pe ospeti într'o atmosferă mai veselă, și vinul mărgelat, care cuprindea spațiul cel mai mult pe masă, era în armonie cu menirea muzicii.

Serbarea, ce avea să ia un sfârșit memorabil pentru toate timpurile, curgea în cea mai deplină veselie. Stăpânul casei căuta la fiesce care dintre participanți, ca să-i indemne la voe bună. Încă înainte de a se sfârși mîncarea, domnia o veselie fără frîu. Sala cea mare resuna de risetele generale și de furtuna vorbelor celor de față.

Nu numai unul dintre ei a rămas neatinș de acest spirit, ce domnia între ei. Elu petrecea între ei în tăcere și serios. Acesta era vechiul nostru cunoscut Paulu. Elu s'a așezat lângă Stabo întrebându-l despre ultimele tragedii, ce s'a sfârșit în Roma.

Împăratul s'a făcut un țap în locuința sa de pe insula caprelor. Tiberiu trăese pe insula sa întocmai ca o feră selbatică din răpire și omor. Seianu, singurul om, pe care l'a cinstit cu înțrega sa încredere, a abusat îngrozitor de ea — și și-a luat plata cuvenită. Roma era mortă: cei ce n'au cădat jertfa lui Tiberiu ori agenților lui, au emigrat de acolo, ori s'a ascuns. — mulți cu sperarea, că zilele încăruntului nebur nu vor mai fi multe, și nenumăratele crucimi, ce le-a înscenat, vor trebui să se sfârșesc. Patercul și Agata locuiau încă totu în castelul Liris, și se părea, că Tiberiu și-a uitat cu totul de ei. Înspăimntătorul tigru n'a mai făcut și a doua încercare asupra nevinovatei Agata, carea odată i-a ajuns în gheară.

Eroul nostru era de o seriozitate gravă. Dar nu celea ce i-le spus Strabo, erau motivele seriozității lui. Multe erau lucrurile, cari îl făceau gânditor. Nu scia, că ore

aparința divină de ieri să o credă de însuși Mesia celălalt de Evrei. Is'a mai întâmplată încă o poznă cu câteva ore înainte de a se începe festivitatea la Irod, și el s'a purtat într'un chip nevrednic de un ostaș roman, așa cătu cu dreptu i-se putea sui sângele în obrazu.

După améři a făcutu o preumblare în jurul zidurilor Ierusalimului. De la lacul lui Solomon a datu cătră turnulu lui Hipicu, și prin porța dela Genath preste așa numita vale a vinđătorilor de brânză a intratú érăși în orașu. Era chiaru în colțulu unei strade foarte înguste, cându din cealaltă lature înaintă spre elu călăreți și pedestri. Ei însoțiau pe unu bărbatú călare îmbrăcatu în halne bogate și scilpitore. Cându îl zăriră cel din fruntea cortejului, aú alergatú repede spre elu spunéandu-i, să facă locu domnului lorú și să se întorcă înapoi.

(Va urmă.)

Bibliografie.

Pregătire la mórte, adecă considerațiunil asupra maximelor eterne folosite tuturora pentru meditare și preoților spre a predica, de *Alfonșu Maria de Liguori* Doctoru alú Bisericeil. În versiune românească de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blășiú 1893. Tipografia Seminariului archidieceșanú. Opolú are 425 p. în 8° micú. Prețulu 80 cr. Editura societății.

Cestiuni din dreptulu și istoria bisericeil româneșci unite, studiu apologeticú din incidentulu invecivelorú „Gazetei Transilvaniei” și dlu Nic. Densușanú asupra Mitropolitulu Vancea și a bisericeil unite. Opolú constă din 17 cóle=272 pagine formatu octavú, prețulu 80 cr. și se póte procura la redacțiunea „Unirii”.

Editoru și redactoru răspundătoru:

Dr. Victorú Szmigelski.

Convocare.

(1) 1-1

„Ulpiana” institutu de creditú și econmiil ca societate pe acțiuni în Grădisce își va ține

Adunarea generală ordinară

Marți la 6 Februarie n. cu începutu la 10 óre a. m. în școla gr.-cat. din Grădisce, la care acționariil suntú invitați a lua parte în persónă sau prin delegați.

Programú:

1. Răportulu direcțiunii și comisiunii de supraveghiare, proiectulu despre împărțirea profitulu curatú de 1798 fl. 19 cr., și darea absolutorulu.

2. Alegerea comisiunii de supraveghiare.

3. Statorirea salarelorú și marcelorú de presentă pro 1894.

4. Diverse propuneril.

Grădisce la 15 Ianuarie 1894.

Direcțiunea.

JOSIFU GAVORA (3) 26-26

distinsú cu medalia espositională cea mare pentru lucru escelentú și gustú bunú la esposițiunea regnicolară din Budapesta în a. 1885.

Budapesta, IV. strada Vațului Nr. 17

Recomandú cu prețuri de cele mai convenabile și în executare cătu se póte mai frumósă obiecte de lipsă

pentru ajustarea bisericeilor, și anume:

Felóne preoțesci și stichare diaconesci

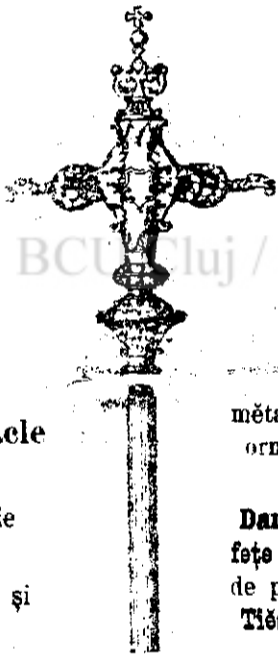
Flamure pentru bisericeil și reuniuni.

Flamure pentru reuniuni de pompieri, de școlari, reuniuni bisericesci, reuniuni industriale, de cântări și de pompe funebre.

Candelabre, racle și potire,

luminarie de parete

și de altariú, și candelé.

Primescú și eșeștuiescú ieftinú repararea vestmintelorú bisericesci, intrargintarea și intraurirea de potire, racle, candelé și luminarie de altariú.

Mare asortimentú de brodări de aurú, de argintú și de mētasă, precum și de ornaturi bisericesci brodate

Dantele bisericesci, feșe de altariú, cruci de parete și de școlá. Tlēséturi bisericesci, damasturi etc.

Acurátatea mea o potú dovedi cu sate de epistole recunoscatóre.

Scrituri de prețuri și prellimnare de șpese trimittú la cerere franco.

Turnătoria de clopote și de metale a lui ANTONIU NOVOTNY

(2) 1-26

in Timisióra-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelorú noué, precum la preturarea clopotelorú stricate, mai departe spre facerea de clopotiri întregi armoniósé, pe lângă garanță pe mai multú ani, în fiesce care mărime provédute cu ajustări de ferú bătutú construite spre a întorče clopotele cu ușurință în ori ce parte, îndată ce suntú bătute de o lature, prin ceea ce suntú mântuite de a se strica.

Cu deosebire recomandă de elú inventatele și de mai multe ori premiatele

Clopote patentate găurite,

caril aú unú tonú mai intensivú, mai limpede, mai plăcutú și cu vibrare mai voluminósă decâtú clopotele turnate după sistemulu vechiú, cătu unu clopotu patentatu de 300 kg. este egalú în tonu cu unulu de 400 kg. turnatú după sistemulu vechiú.

Mai departe se recomandă spre facerea de scanne de fieru bătutu de sine stătátore, spre preadjustarea clopotelorú betrane cu coróne de ferú bătutu ca și spre turnare de clopote pentru orológe și de tóce din metalu. Clopote în greutate de 300 kg. și mai josú se află totdeuna în magazinú.

Prețurante ilustrate se trimittú gratis și franco.

Cu deosébită stimă cutezú a incunoscița pre Veneratulú Clerú greco-catolicú, că precum și până acum iaú asupra-mil gătirea de

iconostase, amvóne, altare

și alte obiecte de ale instruiril interne a bisericeilor, în ce privesce lucrulu de mēșaritu și de scilptorú, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icóne sante, dimpreună cu aședarea acelorú obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețuril cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate șervescú cu plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericele greco-catolice aú căștigatú recunoscere deosébită, și tóte mē îndreptățescú la șperarea, că Veneratulú Clerú mē va împărțăși ocasionalminte de prețuita-i încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să meritú renumele celú bunu, care mi-l'am căștigatu până acum.

Prin tarifulu de zone dispăréndú depártările, prin acóșta capacitatea de concurință mi-s'a mărítú.

Rugându-mē pentru prețuite comande sum Oradea-mare, 10 Ianuariú 1892

cu deosébită stimă

Carolú Müller,

auritorú și fabric. de recuis. bisericesci.

(6) 49-52